

DE BELOFTE

AAN EEN STERFEBED.

(2^e VERVOLG.)

Wanneer waarheid, oprechtheid, eerbied voor ons zelve, in 's menschen borst zijn geluistert, 't zijn krachten die ons een nevel bij de minste afwijking kunnen aanbrengen, doch verdwijnen zij, schijnen de steunpilaren der wereld ingestort, zoo zwak en ellendig wordt ons leven zonder haar.

Ware Philip's eerevoel minder mangevoel geweest, hadde hij in zijn hart even weinig gewicht gehecht aan de loofte die hij zijner vrouw gedaan had als zijne laatste handeling zij kon doen onderstellen, hij had zijne hoop niet zien in diegenen vallen zoals zulks nu het geval schiedt. Niet dat hem de behendigheid ontbrak om dit af te wenden. Het was hem natuurlijk voor den geest gekomen, de onbestemde beschuldiging te ontkenen welke dat ellendig geschrift bevatte, en den naamlozen schrijver boosheid en valsheid ten laste te leggen. Wie vermocht te weten wat op zulk een uur tusschen hem en zijne vrouw was voorgevallen en Anna Westwood ware toegevend rechter geweest, al had ze hem ook in haar hart heimelijk schuldig geloofd; doch nu sprak het geweten te luid, en noodzaakte dit hem de waarheid te spreken.

Philip ging dadelijk naar huis in zijne kamer, en viel op een stoel neer. Daarna stond hij thins op, ontsloot eene secretaire, en hadde er iets uit dat in 't treurig lamplicht glinsterde. Het was een pistool. Hij legde het op tafel bij zich neer en tuurde met zijn bleek gelaat en ontsloede oogen in 't vuur. Zag hij visioenen daarin, zoo als wij dit allen soms bemerken, wanneer de verbeelding werkt en ons oordeel sluimert? Het vriendelijk gelaat zijner overleden vrouw verzette zich tegen de slechte daad die hij voorhad. Misschien riepen hem de gezichten zijner kinderen, van vrees en verbazing getroffen toe, hem toch niet hulpeloos aan te noodlot der wereld over te laten. Wat het ook zijn mocht, er kwam eene verandering op zijn gelaat die een beteren gemoeds-toestand deed onderstellen, en hij legde het glinsterend moordtuig weg. Hij schaamde zich over zichzelf.

Hoewel zijne overdenkingen den volgenden morgen bitter genoeg waren, was echter de wraakloop van hem geweken die den vorigen nacht die sombere gedachte had doen ontstaan. Het was waar dat zijne hoop op Anna voor altijd verdwenen was, doch nu kon hij haar ten minste in het aangezicht zien. Te midden van zijnen teleurgestelden hartstocht en 't diep gevoel van vernedering, was hij zelfs blijde, dat hij belet was geworden zijn plan te volvoeren. De schrijver van den naamlozen brief bracht hem in verlegenheid, alhoewel zijne verdenking ten slotte op zijn eigen huishoudster viel. Doch hoe was zij dat geheim meester geworden? Hij was zeker dat zijne vrouw haar nimmer zou hebben meegedeeld wat gedurende dat treurig onderhoud voorviel, doch 't was mogelijk dat ze geluisterd had. Hij nam maatregelen om zich van de waarheid, zoo mogelijk te verzekeren; doch ze leidden tot geene uitkomst. De simme antwoorden dier vrouw brachten niets aan 't licht, en Philip hield ten laatste op met vragen, doch niet met haar te verdenken.

Met strenge tucht scheide Philip zich van alles af wat met zijnen ongelukkigen hartstocht in verband stond, in de hoop dat hij in 't werken zou vinden, wat hij er eenmaal in gevonden had, verlichting en vergeetelheid. De strijd werd, hoewel groot, in zekere mate bekoond, en allengskens werd hij kalmer en tevreden. Het ware harder voor hem geweest wanneer hij Anna's lief gelaat had zien verkijnen onder den vreeslijken slag die haar door te groot vertrouwen getroffen had; wanneer hij de verontschuldigingen gehoord had die zij voor hem in haar eigen hart vond. Hij gewis gewield om weer terug te komen. Hare seksen zou natuurlijk zulk eene belediging licht geteld hebben. 't Is waar, eene vrouw was daardoor in 't ongelijk gesteld, doch eene vrouw was wederom de winster, en beloften zijn immers maar woorden. Zoo zou de booze haar licht toegelusterd hebben.

Anna was boos tegen hem, dit spreekt van zelve; maar eer omdat hij haarzelde had omdat hij zich zou laten overhalen. Zij had geen recht om zulk eene belofte te vorderen; hij had geen recht om die te doen; doch de loof had aan haar. O Philip had ge dit anders voorgesteld, zoo geloof ik dat ik u vergeven had. Dus prinsde de vrouw die hij lief had; en 't was goed voor Philip dat hij zulks niet kon weten.

Met grooten adel van geest, ontdekte Anna haar ook immer de oorzaak van het plotseling einde hunner verbintenis; en natuurlijk schreef hij dit aan een of anderen kleinen list die haar oorsprong in een verschil van denkwijze had. Ge moest er een einde aan maken, Anna, zeide hij meer dan eens. Schrijf Philip, en laat hem terug komen. Doch Anna schreef natuurlijk nooit en Philip vertoende zich nimmer.

Er waren verscheidene maanden verlopen, toen Philip's huishoudster ernstig ziek werd. Toen Philip den docter bij een zijner bezoeken ontmoette, vroeg Philip hoe 't met zijn patient ging. Ik mag u niet ontveinen, was 't antwoord, dat ze in groot gevaar is, ik vrees dat zij niet herstellen zal.

— Ik hoop dat ge u vergist docter, zei Philip; 't zou me moeilijk vallen haar te verliezen, ze is eene zeer getrouwe dienstbode.

Denzelfden avond bezocht Philip de ziekenkamer en bemerkte al te wel dat hij de waarheid vernomen had. Er toog eene bijzondere uitdrukking over de bleeke gelaatsstreken der huishoudster toen zij hem zag binnentreden, en er lag in de wijze, waarop zij zijne vragen beantwoordde, een angst die zijne aandacht trok.

— Zijn we alleen? vroeg zij.
Philip antwoordde bevestigend.
— Ik verlangde u te spreken. Ik weet dat ik

niet lang meer leven zal, ging zij voort; en er is eene zaak, die u van nabij betreft, over welke ik mij het een plicht acht u te spreken, iets betreffende uwe overleden vrouw, mijnne welbemide meesteresse.

Hare stem was duidelijk, hare manieren vastberaden; doch ze hield op, alsof ze met zichzelf in strijd was of zij voort zou gaan of niet. Philip vroeg of dit den brief betrof dien Anna Westwood ontvangen had.

— Ja, dat, en nog iets anders. Bedenk echter, mijnheer, dat ik niet baken, dat ik kwalijk gehandeld heb. Dit geloof ik niet, en ik heb geen berouw over hetgeen ik gedaan heb. Doch was ik in 't leven gebleven, ik zou op een of anderen dag 't stilzwijgen verbroken hebben, en ik voel dat ik geen recht heb mijn geheim met mij in 't graf te nemen. Luister; ik heb mevrouw twee echtgenooten verzorgd toen ze nog een kind was, en ik had haar lief. Voor ze stierf, riep ze mij bij haar, en vertrouwde mij toe hoe zij, in het eerste vreeselijk ogenblik dat haar noodlot haar bekend werd gemaakt, een eed van u geacht had dat gij nooit zoudt hetzelve. Ze vertelde mij dat zij in een kalmer ogenblik over die daad nagedacht en daarover herouw geveld had, doch dat het ontwerp te pijnlijk was om tusschen u beiden besproken te worden. Zij vertrouwde mij een brief toe dien ze u geschreven heeft, en droeg mij op u dien ter hand te stellen wanneer ze gestorven was. Dien brief heb ik u nooit overhandigd.

Philip was door die bekentenis vreeselijk getroffen; oude genegenheid en nieuwe hoop, beiden op de stem der stervende vrouw herlevende weerkloeken te zamen in zijn hart.

De huishoudster ging voort: Twee huwelijken keur ik niet goed, en geloof ook niet dat ze gelukkig zijn. Het was genoeg voor mij dat mijne lieveling wenschte dat gij niet hertrouwen zoudt. Zij mocht de woorden terugtrekken, den wensch kon ze niet terugtrekken, en dien wensch volgde ik. Hadt ge niet uwe kinderen om u te troosten, en was ik niet beter voor hen dan eene stiefmoeder kon zijn? Nu verlaat ik u echter, en kunt ge nu zin doen. Ik schreef dien brief aan juffer Westwood. Ik vraag niet om vergoing hiervoor, want ik heb den hemel om verlichting geboden, en mijn geweten veroordeelt mij niet.

— Vrouw, ge hebt een vreemde rol gespeeld; ik zou u verwijtingen kunnen doen, want gij niet zoo nabij 't ogenblik dat ge door eene hoogere macht zult geoordeeld worden. Waar is de brief dien gij behouden hebt?

De zieke vrouw stak hare hand onder 't kussen en haalde dien brief te voorschijn. Philip nam dien en verliet stil 't vertrek.

In de eenzaamheid zijner werkkamer, met een kloppend hart, opende hij den brief, die in waarheid een geschrift uit het rijk der dooden scheen. Met moeite ontcijferde hij de lievelijke, treurige woorden die de stervende hand zijner vrouw had neergeschreven om hem van zijne linden te ontslaan. Onder menige half uitgewachte passage vol leederheid en smart, werd er geen woord van verbintenis gesproken; hij was ten volle van zijn eed ontslagen.

Het duurde niet lang of Anna Westwood werd een nieuw huwelijksaanzoek, met nog grooter aandacht en nieuwe kredietbrieven aangeboden; en er verliet eene korte poos toen de afkondiging van Philip's tweede huwelijk, met Anna Westwood plaats had.

— EINDE. —

Driemaal gestorven.

Wij lezen in *La Paix* een uittreksel van eene onuitgegeven memorie van M. Gommans, de hoofdopsteller van dit blad:

« Ik ben oud genoeg om verscheidene personagen gezien en gekend te hebben, die eene rol hebben gespeeld in de historische drama's waarvan onze provincie onder de Oostenryksche en Fransche overheersching het toneel zijn geweest. Een dezer person n, een nederig, verdort, ongeleerd, doch verstandig handman, wiens vertoonwag en boezemvriend ik was, heeft het wonderbaarste leven geleid, dat ooit een schrijver van waarschijnlijke romans zou hebben durven droomen.

« Jan Clauwaert gezegd de luider, omdat hij de klokken luide in de abdij van Alligem — tusschen Aalst en Assche — nam in 1789, alsna 25 jaren oud, deel aan den veldslag van Turbhat met de vrijwilligers van Van der Meersch, en bekam er eene kwetsuur, welke hem nogtans niet belette den veldtocht der Maas mee te doen, onder de bevelen van denzelfden generaal, die nog steeds zogeverde.

« In den slag van Anseremme werd hij door eene kogel te midden van het voorhoofd getroffen en zijn naam werd op het bulletin der geneuvelden gebracht, dat naar Brussel gezonden werd.

« Wanneer men hem met andere zijellooze gezellen in een gemeenzaam put wilde stoppen, protesteerde hij zoodanig hard, dat men hem in eene hut neerlegde van den berg waar goetdhartige Walen hem met broederzorgen omringden, alhoewel hij geene lettergreep van hunne taal verstond en dat hij de uniform had aangetrokken van eenen Oostenryker, die hij daags te voren gedood en ontkleed had.

« De monniken van Alligem zongen voor hem eene lijkmis, die hij wel verdiend had, en benoemde een anderen luider. Op het einde van den zomer, in 1790, eeschte Jan onverwachts zijne bediening terug en men spoedde zich hem in zijn ambt te herstellen, terwijl men hem tevens met gelukwenschingen overlaadde. Hij deed vooral twee oorzaken van zijn lang stilzwijgen kennen: hij kon niet lezen en zijne schijndood had hem belet zijne krijgsgesellen te verzoeken in zijnen naam een getuigschrift dat hij nog leefde aan zijne geestelijke, burgerlijke en militaire oversten te zenden.

« Jan luide moedig, at en dronk goed in zijne dierbare abdij, tot in 1797, tijdstip waarop hij,

met toelating der monniken, zich bij de patriotten in de Kempen ging voegen, die er streken tegen de republikeaanse dwingelheden, invoerde en der hatelijke loting in het veroverde, uitgeplunderde en tot slavernij gebrachte België.

« Hij werd in den slag van Herentals gewond en bijna met eenige honderden lotelingen zesdel-leerd; hij keerde nogtans geukkig naar de abdij terug, doch vond dezelve uitgeplunderd, verlaten en in de handen der overweldigers. Daar hij geenen stiel keude en arm en verlaten was, veezende zijne familie, die verantwoordelijk voor zijne deserte was, moeilijkheden te veroorzaken, vluchtte Jan naar Luxemburg, dat hij een gansel jaar doorliep, ten koste der pastoor's, met wie hij het gevaarlijk geheim van zijn bestaan deelde toevertrouwen.

« Op zekeren dag werd Jan door eene god-lhartigen gen darm aangehouden, en hij was op het punt eindiglijk gefusilleerd te worden, doch hij gelukte er in dien vertoegwoordiger der stervende fransche republiek ten zijnen oprechte gunstige te stemmen. Hij nam dan ook dezelve aanbiede aan, hem als vrijwilliger in te lijven — mis-eene onder elkander te verdelven preme — in den dienst van den toekomstigen keizer.

Jan deed wat duizenden belgische soldaten deden; hij diende zijne traanen en vermerg-vuldige zijne akelige daden, overal waar zij hem gelukten. Hij oefende zijnen dienst uit als simpel soldaat, in de slachterijen van Oostenryk en Pruisen, en onder ander te Léna, waar hij voor dood werd achtergelaten en als dusdanig op het papier van den overwinnaar werd opgeschreven. Bericht van dit tweede overlijden werd naar zijn dorp en naar de overlevende monniken gezonden, die niet nalieten om eene lijkmis voor de ziel van Jan te celebreren.

« Na ontrent een jaar was Jan genezen; hij deed naar zijne bloedverwanten schrijven, doch kreeg geen antwoord; de brief was niet ter bestemming gekomen, misschien werd hij niet verzonden. Hij kon eindiglijk naar zijn regiment terugkeeren, dat na verscheidene roemrijke slachtingen, bijna geheel gik uitsterven in Rusland. Jan werd krijgsgesangen genomen en blootsvoets langs een zijde van het Oostrijksche gebergte geleid, waar hij al de ellende van Siberie leerde kennen, tot aan zijn vrijstelling in 1819. Hij heeft die chronologische bermerkingen van zijne lange reis, altijd te voet, dikwijls ongeschied, door Rusland, Hongarije en Duitschland niet kunnen bepalen. Ik ken er slechts met moeite in geluk die afstanden op de landkaart aan te teekenen.

« Wanneer hij in zijn dorp weerkwam, was, hoorde hij er een derde akt van zijn overlijden voorgelezen. Hij werd als een gebloosd spook ontvangen, zijne neven zorgden voor hem en hij pochte nog klaagde ooit. In Siberie had hij niet het schermsmeuigan, hij werd opnieuw harsier en leefde lang. Hij schreef mij voor de eerste maal, en deed voor den lesien keer den laard af aan eene menigte van zijne medeburgers die hij overleefde, want hij zelf stierf maar voor goed, bijna schielijk, wanneer hij ontrent honderd jaar oud was, en nog in volle gezondheid van lichaam en geest, alhoewel hij ongeletterd en driemaal gestorven was.

Ditjes en Datjes.

Melkde bruidst. — In eene provinciestad, zoo voor eenigen tijd een huwelijk gesloten worden tusschen een meisje uit een der achterbuuten en een fabrieksarbeider, met wien zij lang verkeerd had. De moeder van den bruidegom, eene Waalsche, was met een zijner broeders voor het huwelijk overgekomen. Deze beide schenen niet bijzonder met de bruid en hare familie tege-nomen en zij werden door de buurtvriendinnen der bruid met een zeker wantrouwen aangezien. Alles ging echter aanvankelijk goed. De bruidegom in het zwart en de bruid met hoed en doek — geleende stukken — gingen met hunne betrekkingen, in optocht naar het stadhuis, waar reeds een publiek van belangstellende bureu en vrienden vergaderd was. De stoet van plaats, en de huwelijksvoltrekking begon. Maar toen de moeder van den bruidegom de vraz moest beantwoorden, of zij hare toestemming tot 't huwelijk gaf, sprak zij een kort maar krachtig: *Noo!*

« Algemeene ontsteltenis, en groote verontve-diging onder de vriendinnen der bruid. « Wat! hij heeft zooling met het goede meisje geloopt, en zou hij haar nu niet trouwen! » riep een dezer, een lange krachtige vrouw, en heesende over de afschutting, welke het publiek scheide, pakte zij de weigerende moeder bij de schouders en liet haar, onder het roepen van *wesje die fout, je dix!* door krachtig heen en weer schudden, eenige toestemmende bewegingen maken.

« Zie je wel zij zegt: ja! Trouw ze nu maar, mijnheer! mijnheer! riep zij.

« Maar de overheidspersonen achtten die gedwongene toestemmende bewegingen niet geldig, te meer, daar de moeder, toen zij weer op adem kwam, bij hare weigering bleef volharden. — Het paar moest dus ongetrouwd weer henen gaan. Maar nu werd het van alle kanten bestemd door de vrienden die hoeden, frak, doek, enz. voor de plechtigheid geleend hadden, en die vreesden dat, eene mogelijke vechtpartij, hun eigendom beschadigd zou worden. Men rukte en schreeuwde links en rechts, eene onbescherijfelijke verwarring. En toen eindiglijk bruid en bruidegom ieder hunnen weg gingen, was hij blootsvoets en in zijne hemdsmouwen, terwijl zij, van hoed en doek en andere sieraden ontdaan, met de handen voor het gelaat, hare woning opzocht. — De moeder en de broeder van den bruidegom ontkwamen slechts met moeite aan de woede van de verontveerdigde vrienden en vriendinnen der beledigde bruid.

« *Wat een minnaar moet kennen.*
Onditjs had een minnaar niets anders nodig te kennen dan lief te hebben... Heden ten dage

echter moet hij in verschillende vakken van wetenschap en kunst bedreven zijn.

Hij moet de landmeetkunde verstaan om alle schuilhoeken in het hart zijner geliefde te kunnen vinden.

Hij moet plastic verstaan, om zijne niterkoren te betooveren.

Hij moet de rhetorica verstaan, om als de omstandigheden het eischen zijn meisje te kunnen bepraten.

Hij moet de muziek verstaan, om steeds de rechte snaar in het hart zijner geliefde te treffen.

Hij moet bedreven zijn in de botanica om zijne fouten te kunnen verbloemen.

Hij moet in de zeevaartkunde bedreven wezen, om het huwelijksbootje in open zee ocht be-tuonlijk te kunnen bestuuren.

Hij moet de natuurkunde verstaan, om altijd mooi weer te kunnen spelen.

Hij moet de toneel-spookkast verstaan, om zich goed te kunnen maskeren en zich te allerlei toestanden te schikken.

Landlijk moet hij nog in de sekerheid be-dreven zijn, om zich, desvermits, vier weken in het stuiten van zijn huwelijk weder te kunnen laten scheiden.

Le piano dans la famille.

« On croit généralement que l'art du piano ne peut s'acquieser qu'au prix de mille peines et d'efforts considérables. C'est là une grande erreur. Tout ce qu'il faut de gammes et d'exercices dont les anciennes méthodes sont bourrées et dont l'aridité desespère les commençants, a été reconnu inutile depuis que la Nouvelle Méthode du PIANO de A. SCHUBERT, 8 éditions en 4 ans s'est fait son entrée dans le monde musical. Avec cette méthode unique dans son genre et déjà populaire en France comme en Belgique, toute difficulté disparaît de l'enseignement. Leçons, charmé par l'attrait mélodique des morceaux, captive par la simplicité des explications théoriques, s'instruit et s'amuse et devient en peu de temps un pianiste accompli. 5 Parties, chaque 5 fr. — Autres grands succès du même auteur: *Les Étrennes du jeune pianiste*, 25 Méthodes mélodiques et progressives (7e édition), chaque Série de 5 N° 2 fr. 50; *complet* 10 fr.; 10 *Sonatas progressives*, chaque 2 fr. *complet* 12 fr. *Brillantes nouveautés: L'Étoile double*, grande valse, dédiée à M. G. Flammarion, 2 fr.; *Gambolina Venitienne*, 2 fr.

S'adresser à F. de Agostini, H. Deleège, 92, rue de la Montagne à BRUXELLES.

Les Professeurs des diverses méthodes de A. Schubert sont envoyés gratis sur demande.

SIGAREN EN TABAKS-FABRIEK

Mathieu SCHOLS

MAASTRICHT

BERICHT AAN BEEREN ROOKERS.

Geleerd vrij van rechten en vracht in al de Belgische stry.

Sigaren per dozijn genomen.

Trabucons vorm, dik entractes	45 fr.
Gewone vorm, middelpatige kracht	50
id. id. manil. dek	55
Groot formaat, »	60
Gewoon » mengel, Hav. man.	70
Groot » »	80

Rooktabak per 5 kilos zonder bijgevoegde stelen.

Blauw goedk. w. mid. suede, licht of zwaar 2,90 fr.	
Roosia, Violet of Richmond fijne suede	3,00
Portorico grove »	3,10
Gordon lichte »	3,50
Varnas n ^o A lichte »	4,00
» n ^o B mid. »	4,50

Snoef per 5 kilos genomen.

Goede kwaliteit, grove of fijne	2,50 fr.
Marron » »	2,80
N ^o Oran » »	4,30
N ^o Vincent » »	4,50

In Maastrecht } zelfde snoef, 10 aan 15 franken

genomen. } zelfde tabak, 1 lb. minder per kg, tabak in rollen, 25 stuk per kilo, aan fr. 1,25 a per 5 kilos.

Jean ZANDERMAN

MAASTRICHTERSTRAAT, N° 29.

maakt bekend dat zijnen winkel voorzien is van

allerhande soorten van **schuonnen** zoo als:

Maas bottinen met elastieken te beginnen van 10 franken, Vrouwe leere bottinen met elastieken van 8 franken.

Stoffe bottinen met elastieken van fr. 4,75.

Vrouwe pantoffels van 2 tot 4 franken.

Werkmans schoenen te beginnen van fr. 9,75.

Doet zijne goede en spoedige bediening hoopd bij de gunst van eenieder te bekomen.

TE 50 (de Druik)
2 fr. 50 (de dubbele Druik)
GEEN GRIJS HAAR MEER!!!
DE LONDON.
De beste van alle Haarschuif-stoffen; hij doet het grijze haar van 14 dagen verdwijnen, en voorkomt het haar voortaan te glanzend, behel het witte vallen, zeer gemakkelijk aan de gansche haren en te genees verzoeken. — 1/2

MARIE KESSELS, fond huis Louise Vandeborn, op het klooster te Tongeren.

Te koop

bij CHRISTIAEN LAMBRECHTS te Viermaal een goede **juichtbond.**

Terstond te huren

25 aren 54 cent. (3/4) land in 't Steenveld te Rixingen. Adres: Kielestraat, 6, Tongeren.